ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№139 (8.568) ◆ 1994 йил 23 ноябрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Пойтахтдаги 159-қурилиш тресті асосан мактаб, боғчаларни ишга туширишга мўлжалланган. Лекин ҳозирги кунда бинокорлар уй-жой қурилишига ҳам эътиборни қаратмоқда. Масалан, бундан бир неча ой муқаддам қурувчилар шаҳарнинг "Марказ—15" мавзесида бинокорлик ишларини бошлаб юборишганди.

Яқинда мавзеда 3-уй деб номланган турар жой биноси қурувчилар томонидан фойдаланишга топширилди. Унинг умумий сатҳи 1462 квадрат метрни ташкил этиб, 18 хонадонга мўлжаллангандир. Бинода пардозлаш ишларини сифатли бажаришда ҳам юқоридаги трест қурувчилари иштирок этишди.

Ғулом ЮСУПОВ.

"Малика" ҳиссадорлик жамияти меҳнаткашлари харидорлар дидига мос маҳсулотлар тайёрлаб аҳоли ҳурматига сазовор бўлишмоқда. Сиз суратда /юқорида/ Чаросхон Қосимова, Гулнора Баҳодироваларни кўриб турибсиз. Ўнгдаги суратда Наргиза Бекмуродова. Бу лобарлар маҳсулотларни сифатли тайёрлашда ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

БУГУНГИ КУН САҲИФАСИ

РЕСПЎБЛИКАМИЗДА

• Вазирлар Маҳкамаси "Экосан" халқаро экология ва саломатлик жамғармасини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш тўғрисида" қарор қабул қилди

• Қорақалпоғистонда йирик тўқимачилик мажмуи "Элтекс" Элликқалъа комбинати ишга туширилди. Туркия билан ҳамкорликда қурилган, Италия, Германия ва Франция фирмаларининг замонавий дастгоҳлари ўрнатилган бу корхонада йилига 2400 тонна калава ип тайёрланади, 6 миллион квадрат метр жинси матоси ишлаб чиқарилади, жаҳон андозаларига мос бежирим кийимлар тикилади.

• Тошкентда Жаҳон банки ташаббуси билан ташкил этилган "Маҳсулот ва хизматни харид қилиш тартиби" мавзуидаги минтақавий семинар ўз ишини давом эттирмоқда. Унда Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Озарбайжон банк тизими ходимлари ҳам иштирок этмоқдалар.

• Ангрен кон-металлургия комбинатида Болгария билан ҳамкорликда полиэтилен плёнкаси ишлаб чиқарадиган янги цех ишга туширилди.

• Европа Тикланиш ва тараққиёт банкининг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган делегацияси кеча Бош вазир ўринбосари, молия вазири Бахтиёр Ҳамидов томонидан қабул қилинди. Делегация аъзолари, шунингдек, Ўзбекистон Миллий банки ва Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида ҳам бўлдилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

• Бугун Россия Президенти Борис Ельцин Псков вилоятида бўлади. У бу амалий ташрифи давомида Россия билан Эстония ўртасида чегара ўрнатишга оид масалалар билан танишади.

• Грузияга газ етказиб берилмаётганлиги оқибатида юз берган энергетика танглиги туфайли мамлакатдаги деярли барча корхоналар тўхтаб қолди.

• Уч ой муддатга ўт очишни тўхтатиш тўғрисида шартнома имзоланганлигига қарамасдан Афғонистон — Тожикистон чегарасидаги вазият кескинлигича қолмоқда. Россия чегара қўшинлари бош қароргоҳидан маълум қилишларича, 20 октябрдан буён бу ердаги чегара заставалари 50 мартадан кўпроқ ўққа тутилган.

• Россия Олий судининг Ҳарбий коллегияси 16-ҳаво армияси қўмондонининг собиқ биринчи ўринбосари Николай Селиверстов жиноий ишини кўриб чиқишга киришди. У хизмат вазифасини суиистеъмол қилганлик, давлат мулкини алоҳида катта миқдорда талон-тарож этиш ва кўп марта пора олишда айбланиб 1993 йил 30 июнда ҳибсга олинган эди.

• Сочида ўтказилган референдумда фуқаролар бу курорт шаҳарни 2002 йилда Қишки олимпиада ўйинлари ўтказишга номзод қилиб кўрсатишни ёқлаб овоз бердилар.

• Москва банклараро валюта биржасида кеча бўлиб ўтган савдода АҚШ 1 долларининг қиймати 3187 Россия рублига тенг бўлди.

ХОРИЖДА

• НАТО ҳарбий-ҳаво кучларининг 30 га яқин жанговар самолёти Краина сербларининг Удбин шаҳридаги ҳарбий аэродромига зарба бердилар. Бу Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қарорига мувофиқ, Краина серблари ҳарбий самолётларининг Боснияга ҳаво ҳужумларига жавоб тариқасида амалга оширилди.

• Россия Бош вазири Виктор Черномирдин Саудия Арабистони ва Қувайтда бўлганидан сўнг Бирлашган Араб Амирликларига келди.

• Бугун Украина Президенти Леонид Кучманинг АҚШга расмий ташрифи ниҳоясига етди. У Нью-Йоркда АҚШда истиқомат қилувчи украин миллатига мансуб ишбилармонлар билан учрашди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясида нутқ сўзлади, Вашингтонда Президент Билл Клинтон билан музокаралар ўтказди. Ташриф ниҳоясида АҚШ билан Украина ўртасида шериклик, ҳамкорлик ва дўстлик тўғрисида, шунингдек космосни ўзлаштиришда ҳамкорлик қилиш соҳасида ҳужжатлар имзоланди.

• Гаванада Куба билан бирдамлик халқаро анжумани иш бошлади. Унда жаҳоннинг 110 тадан кўпроқ мамлакатлари вакиллари иштирок этмоқдалар.

• Непал Коммунистик партияси мамлакат парламентига ўтказилган сайловларда ғолиб чиқди.

• Анголада ҳукумат билан УНИТА ҳаракатига мансуб исёнчилар ўртасида ўт очишни тўхтатиш тўғрисида битим имзоланди.

• Болаларни ҳимоя қилиш халқаро ташкилоти эълон қилган маълумотларга кўра, ҳар йили ер юзида 14 миллион бола очлик, касаллик ва турли жароҳатлардан ҳалок бўлаётган экан. 5 миллион боладан эса арзон иш кучи сифатида фойдаланилмоқда.

ЯНГИЛИКЛАР • ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР — ЯНГИЛИКЛАР • ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Р. ҲУСАНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Расулмат Ҳусанов Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 22 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЭКИНЛАРНИ ПАЙҲОН ҚИЛИШГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ғалла экинлари нобуд бўлишининг олдини олиш, уларнинг сақланишини таъминлаш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг назоратсиз қолиб, пайҳон мулкчилик шаклидан қатъи назар корхона, ташкилот ёки фуқароларга тегишли бўлган пайҳон қилувчи воситалар нобудгарчилик натижасида етказилган зарар тўла қоплангунига

ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИНИНГ ХАЙРЛИ ИШЛАРИ

Мустақилликка эришган республикамизда соғлом авлод камолоти йўлида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Шу жиҳатдан олганда ҳукуматга қарашли бўлмаган "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси ва бу жамғарма Тошкент бўлимининг амалга ошираётган ишлари ҳам диққатга сазовордир.

Куни кеча бўлиб ўтган ҳукуматга қарашли бўлмаган "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси Тошкент бўлимининг пленумида ахборот берган ушбу бўлим директори Р. М. Раҳмонованинг сўзида, музокараларда қатнашган Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. Ю. Асатова, 394-"Ором" болалар боғчаси мудири Г. Қўчқорова, Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси М. Юнусхўжаева, "Фотон" ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори В. Г. Татеосов, ҳукуматга қарашли бўлмаган "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармасининг раиси Г. Б. Йўлдошеваларнинг сўзларида ушбу хайрия жамғармасининг ўсиб келаётган авлодни соғломлаштириш бўйича белгиланган дастур асосида амалга оширилаётган ишлар, она ва бола саломатлигини сақлаш, туғруқхона ва болалар муассасаларининг моддий-техника негизини мустаҳкамлаш, болалар тиббий муассасаларига, кам даромадли оилаларга хайрия ёрдамларини кўрсатиш, соғлом авлод ҳаракатида хотин-қизлар кенгашлари, маҳалла қўмиталари олиб бораётган ишлар таъкидланиб, бу борадаги саъй-ҳаракатларни янада фаоллаштириш юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Пленумда Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов ҳукуматга қарашли бўлмаган "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими бошқарувининг раиси этиб тасдиқланди.

Пленумда Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Ҳ. М. Абдураимов сўзга чиқди.

ТЕЗ ВА СИФАТЛИ

Ҳамза туманидаги "Меъмор" кичик давлат корхонаси уй-жойларни таъмирлаш борасида аҳолига яқиндан ёрдам бермоқда. Бу ерда буюртмачилар талаб ва таклифлари инобатга олиниб, таъмирланиши керак бўлган уй-жойлар тез ва сифатли ишловдан чиқарилмоқда. Аҳмаджон Исмоилов раҳбарлик қилаётган бу кичик корхона аъзолари айни вақтда тумандаги бекатларни тартибга келтириш ва қайта таъмирлашга ҳам ўз ҳиссаларини қўшаётирлар.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ҲАМКОРЛИКДАГИ ФАОЛИЯТ

Ҳамшаҳарларимиз

ИБРАТЛИ УМР САҲИФАЛАРИ

Ҳаётда шундай инсонлар бўладики, улар бирор даврага кириб келишса ўша даврага ўз-ўзидан файз киради. Чунки шундай инсонларнинг ҳар бир сўзи ўша даврада ўтирган одамларнинг дил сўзларига ҳамоҳанг бўлиб қўшилиб кетади. Бундай инсонлар билан бир даврада бўлиш, суҳбатлашишни эса кишилар доим орзиқиб кутишади.

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган инсон ҳам ана шундайлар сирасига киради. Юзидан доимо нур ёғилиб турадиган бу инсоннинг 70 ёшга кирганига ҳам ишонмайди киши. Доимо эл хизматида бўлиш, элнинг оғирини енгил қилишни ўйлаган кишиларнинг қалби асло завол кўрмайди. Бундай юрак доимо яшариб туради.

Акром ака Алимовнинг ўсмирлик ва ёшлик йиллари қийин пайтларга тўғри келди. Унинг падари бузруквори темирчи эди. Шу боисдан унинг болалиги ўт ва металлар орасида ўтди. Бундан ташқари ёш Акромнинг спортга ҳам ихлоси баланд эди...

Мактабни тугаллагач, у Тошкент Давлат тиббиёт институтига ўқишга кирди. Шифокорлик касбини эгаллаш унинг орзуси эди. Лекин бошланиб қолган уруш минглаб ёшлар қатори Акромнинг ҳам орзуларини ўзгартириб юборди. Тошкентдаги пиёдалар билим юртида қисқа муддатли ўқишни тугаллагач, у бир гуруҳ курсантлар қатори фронтга йўл олди.

Акром Алимовнинг фронтда кўрсатган жасоратлари ҳам кўпчилик оғзига тушди. Жанг майдонларида кўрсатган мардлиги учун у "II даражали Улуғ Ватан уруши", Қизил Юлдуз орденлари билан, "Жасурлиги учун" медали билан мукофотланди. 1944 йил декабрь ойида коммунист бўлди. Оддий фронтчиликдан взвод командиригача бўлган шарафли йўлни босиб ўтган Акром Алимов қадрдон шаҳри Тошкентга 1947 йилда қайтиб келди.

Фронтда рота партия ташкилотчиси бўлиб ишлаган Акром Алимов шундан кейинги ўз фаолиятини партия ишларига бағишлади. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ишга ўтказилди. Тошкент партия мактаби ва Москвадаги Олий партия мактабини муваффақият билан тугаллади. Шундан кейин Оҳангарон, Олмалиқда ишлади. 60-йилларга келиб Хоразмга ишга юборилди. Кейин эса Калинин тумани партия комитетининг биринчи котиби бўлиб ишлади. Тошкент вилояти қишлоқ партия комитетининг котиби лавозимида унинг иқтидори кенг намоён бўлди. 1965 йилдан 1980 йилгача бўлган давр мобайнида Акром Пўлатович Янгийўл тумани партия комитетининг биринчи котиби лавозимида ишлади. Кейин эса Паркентда катта аҳамиятга эга "Қуёш" иншооти қурилиши муносабати билан уни ана шу туман партия комитети биринчи котиблиги лавозимига ишга юборишди.

1985 йилдан буён Акром ака Алимов нафақада. Бугунги кунда тиниб-тинчимас қалб эгаси Акром Пўлатович Алимов Тошкент вилояти уруш ва меҳнат фахрийлари комитетининг раиси сифатида фаолият кўрсатмоқда.

Шуни айтиш кераккi, Акром ака кўксини фронт нишонларидан ташқари Халқлар дўстлиги, Октябрь инқилоби, Меҳнат Қизил Байроқ, "Ҳурмат белгиси" орденлари ва бошқа кўплаб медаллар безаб турибди. У Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими деган фахрий унвонга сазовор бўлган.

Умр йўлдоши Муҳаббат опа билан беш фарзанд ва ўн саккиз неварани тарбиялаётган Акром ака Алимов ҳамон сафда. У ўзининг шонли 70 йиллик тўйини қарилик нималигини билмай, ёшлардек навқирон бўлиб нишонламоқда.

Саид БОТИРОВ.

Шаҳримиз деҳқон бозорларида

"БЕШЁҒОЧ"ГА БИР КЕЛИНГ

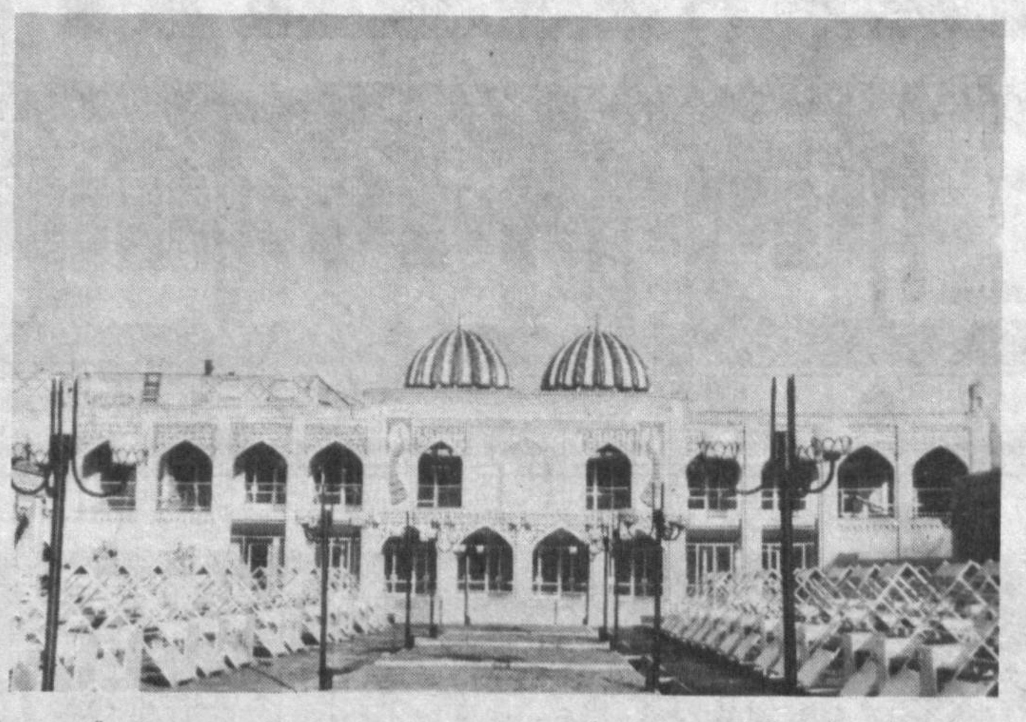

Бугун ушбу бозорга қадам ранжида қилган киши ҳайратга тушади. Чунки аҳоли хизматига деярли шай қилиб қўйилган янги бозор шу қадар файзли ва бежирим қурилганки, унга беихтиёр ҳавас билан термулиб қоласиз. Икки қанотни безаб турган замонавий дўконлар, рўпарадаги икки қаватли бош мажмуа замонавий қилиб қурилган.

Ўртаси яшиллик оламига безанган ҳовлининг икки томонидан савдо расталари — пештахталар ўрин олган. Ишонтириб айтамизки, бунақа пештахталарни ҳали ҳеч бир бозорда учратмагансиз. Шарқ бозорлари учун ўта янгилик бўлган бу пештахталарни Германия усулида шаҳримиздаги "Шарқ" фирмаси тайёрлаб берди. Бу расталардан ўрин олган деҳқон савдо-сотиқ ишларида мутлақо қийналмайди. У ёғин-сочинли кунларда ҳам бемалол харидорлар билан мулоқотда бўлаверади. Чунки унинг маҳсулоти пана жойда сақланади. Ўзи эса қулай жойлашади. Бунинг учун пештахта — растада барча шароитлар ҳисобга олинган. Яшил ҳовли эса бозорга келиб-кетувчилар, сотувчиларга ўзига хос ором бағишлаш билан бирга, уларни мўътадил ҳаво билан ҳам таъминлайди. Ҳовли ўртасидаги фонтан ва фавворачалар шунга мослаштирилган.

Бозорнинг икки қанотида 36 та бош мажмуанинг биринчи ва иккинчи қаватларида эса 24 та дўкон жойлашади. Бу савдо нуқталарида фақат чет эл фирмаларининг маҳсулотлари сотилади. Чунки бозор шаҳримиз дарвозаси — аэропортга яқин ва тўғри йўл бўлгани учун бу ерга сайёҳлар ва узоқ ўлкалардан келган меҳмонлар кўпроқ ташриф буюриши назарда тутилмоқда. Шунинг учун ҳам у кеча-кундуз муқим ишлайдиган бозорга айлантирилмоқда.

Шу ўринда муштарийларда бундай бозор "Бешёғоч"да қачон қад кўтариб қолди, деган савол туғилиши ҳам табиий. Шундай улкан миқёсли иш олти-етти ойда бажарилди. Агар эсингизда бўлса бозор дарвозасидан кираверишингиздаги гўшт ва сут мажмуалари рўпарасида эски дўконлар ва унинг орқасида путури кетиб, охори тўкилган уйлар бўларди. Янги бозор эса ана шу жойда қад кўтариб, у Анҳор канали томон чўзилиб кетган. Қурилиш ташаббускори Тошкент шаҳар ва Чилонзор тумани ҳокимликлари бўлди. Шаҳар бозорлари бош бошқармаси ҳам бу ишдан четда турмади.

Қуббали минора шаклида қурилган ва унинг маржондек текис терилган ғиштларига ҳавас билан тикилиб, бу қайси қўли гул усталарнинг иши эканлигини сўраймиз.

— Андижонлик ғишт терувчи усталарнинг маҳорати бу, — дейишади ҳамсуҳбатларимиз.

Умуман қурилишга "Турон" қурилиш фирмаси бошчилик қилган. Ҳовли шарқона қўш ва уч лампали чироқлар билан ёритилган. Юздан ортиқ бу чироқлар бозорни ва унинг расталарини кечаси ҳам худди кундуздагидек ёритиб туради.

Биз келган кунимиз дўконларга ўрнатиладиган эшик ва ромлар келтирилган экан. Дид билан тайёрланган бу маҳсулотларни шаҳримиздаги 1-тажриба-механика заводи тайёрлаб берибди. Ҳозир бозор деярли фойдаланишга тахт. Қолган айрим икир-чикир ишлар нари борса тўрт-беш кунда ниҳоясига етади. Янги бозор шу ойнинг охирида ишга туширилиши мўлжалланмоқда.

— Эски бозор ўрнида қандай ўзгаришлар бўлади? — сўраймиз бозор директори ўринбосари Аҳмаджон Шамсиевдан.

— Бу ерда ҳам ўзига хос юмушлар бажарилади. Бутунлай қайта таъмирлангандан сўнг бу ерда яна савдо-сотиқ ишлари йўлга қўйилади, — дейди у.

Ҳозир эски бозорнинг чап қанотидаги дўконлар ва чойхона, бозорком идораси бузиб ташланган. Бу жой кенгайтирилиб, замонавий дўконлар, чойхона қад кўтаради. Бу қанотда бунёдкорлик ишлари тугагандан сўнг, ўнг томонда қурилишлар авж олади. Хуллас, ҳозирги 280 ўринли бозор ҳам янгиланишлар эвазига сақлаб қолинади.

—Дарвоқе, янги қурилган бозорнинг неча ўринли эканлиги оқшомхонларимизни қизиқтиради, — дедик Аҳмаджон Шамсиевга.

— У аслида 140 ўринга мўлжалланган. Лекин пештахталар кенглигини ҳисобга олганда бу ерда 200 савдо ўрнини ташкил этиш мумкин, — дейди у.

Хуллас, келгуси Наврўз байрамигача эски бозорнинг янгиланган биринчи навбати, Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги нишонланадиган кунда эса унинг иккинчи навбати тўлиқ ишга туширилади. Ана ўшанда "Бешёғоч"га келган ҳар бир сотувчи ва харидор бу ерда ўзи учун яратилган қулайликдан дили яйрайди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: янги бозор кўринишлари.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

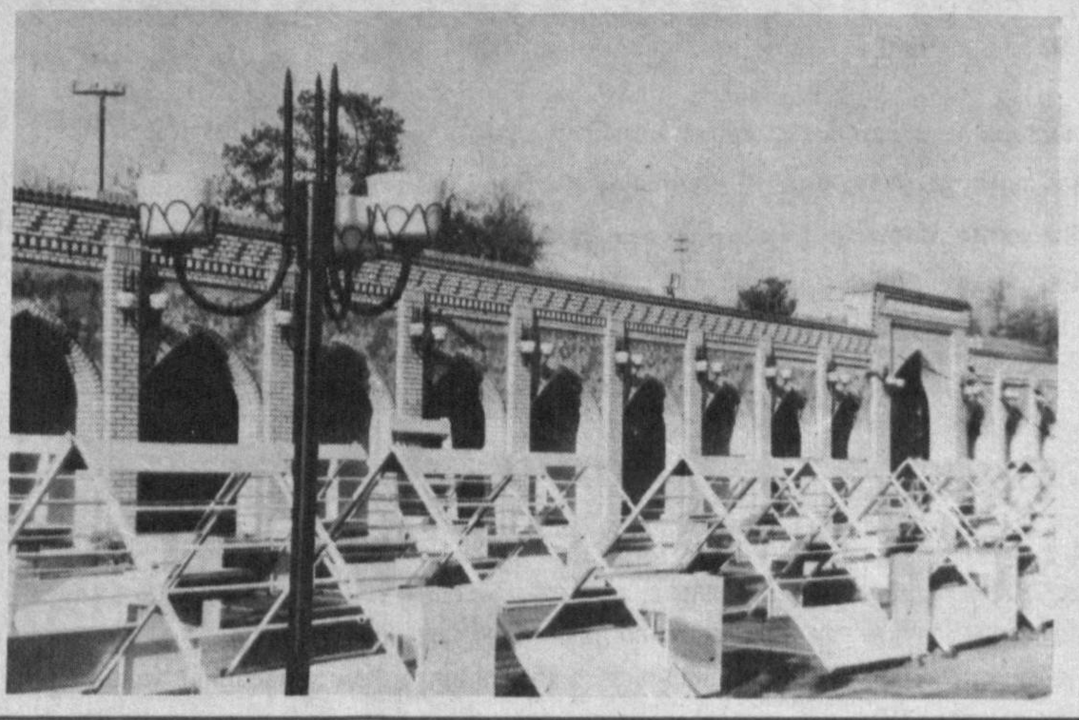

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 70 йиллигига

ҲУҚУҚ ВА БУРЧЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Республикамиз адлия идоралари ташкил этилиб фаолият бошлаганлигига ҳам 70 йил тўлибди. Дарҳақиқат, 70 йил, бу бир томондан асримиз учун кўп муддат бўлсада, тарих олдида бир лаҳзалик даврдир. Лекин ҳар нима бўлганда ҳам бу вақт ичида адлия тизими озми-кўпми ривожланиб, такомиллашиб борди.

Нафсиламбирини айтганда, адлия идоралари фаолиятига берилаётган эътибор айниқса кейинги 2-3 йил ичида анча сезиларли бўлди. Жумладан, ушбу идоралар иш шароитини ва уларда хизмат этувчиларнинг моддий таъминотини яхшилаш, уни бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг республика ҳаётида тутган мавқеи даражасига тенглаштириш ва янада ваколатларини кенгайтириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди.

Бу масалалар юртбошимизнинг "Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида"ги Фармони, Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорларида ўз ифодасини топди. Бинобарин, ҳукуматимизнинг бу борадаги кўрсатмаларини бажариш мақсадида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг қатор қарор ва фармойишлари ҳам қабул қилинди. Жумладан фақат 1994 йилнинг ўтган 9 ойи ичида Тошкент шаҳрида 6 та янги нотариал идоралари очилиб, уларга тегишли бинолардан жой ажратилди, 4 та идора анча қулай биноларга кўчирилди. Таъмирлаш ишларига бир миллион сўмга яқин маблағ ажратилди. Бундан ташқари 2 туман суди, 13 нотариал идора, 2 никоҳ уйи, 7 та фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимларини қулай жойга кўчириш, уларда таъмирлаш ишларини олиб бориш режалаштирилди.

Туман судлари биноларининг ички ишлар идоралари томонидан қўриқланиши учун маҳаллий бюджетдан зарур маблағ ажратилди. Аста-секин бўлса ҳам судлар хизмат енгил автомашиналари билан таъминлана бошланди.

Республика миқёсида кўрилаётган бу тадбирлар аввалambор, адлия идораларининг роли ва масъулиятини ошириш, қонун чиқариш фаолиятини кучайтириш, аҳолига кўрсатилаётган ҳуқуқий хизматни яхшилаш, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган. Зеро, адлия идораларининг фаолият доираси жуда кенг. Улар Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуққа доир сиёсатини ўтказишда республика давлат органларининг фаолиятини мувофиқлаштиради; давлат ва хўжалик органларининг ҳуқуқий хизмат ходимларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва аттестациядан ўтказишни ташкил қилиш, шунингдек фуқароларга ҳуқуқий ёрдам бериш билан боғлиқ тадбиркорлик фаолиятига лицензия бериш; вазирликлар, давлат комитетлари ва идоралар ўзларининг ҳуқуқ доирасида қабул қиладиган ҳамма учун мажбурий бўлган меъёрий ҳужжатларини ҳуқуқий жиҳатдан экспертиза қилиш ҳамда рўйхатдан ўтказиш масалалари билан шуғулланади.

Юқорида қайд этилганларни умумлаштирган ҳолда шуни таъкидлаш лозимки, ҳозирги пайтда адлия органларининг ҳуқуқлари ва бурчлари янада кенгайиб кетди.

Тошкент шаҳар адлия идоралари ходимлари ҳам ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ана шу ғамхўрлик ва эътиборни тўғри тушуниб ўз хизмат вазифаларини виждонан адо этишга — шаҳар аҳолисига, ташкилотларга кўрсатилаётган ҳуқуқий хизмат турларини кенгайтириш, уларни сифатли ҳамда сансалорликсиз бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Улар олдида турган асосий вазифалардан бири, бу ўз фаолиятларида амалдаги қонунларга қатъий риоя этиш жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш билан бирга бошқаларни ҳам уларга амал қилиб боришга чорлашдир.

Ҳозирги кунда Тошкент шаҳрида 11 та туман судлари, 34 давлат нотариал идоралари, 15 та фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари ва никоҳ уйлари фаолият кўрсатмоқда, уларда 600 га яқин ходимлар хизмат қилишмоқда. Ушбу идоралардаги масъул лавозимларда олий юридик маълумотли, катта ҳаёт ва иш тажрибасига эга бўлган мутахассислар фаолият кўрсатишмоқда.

Кўрилаётган чора-тадбирлар натижасида оз бўлса ҳам туман судларининг ишларни кўриш сифати ва муддати, нотариал идоралар ва фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимларининг аҳоли ҳамда ташкилотларга ҳуқуқий хизмат кўрсатишдаги асосий кўрсаткичлари яхшиланиб бормоқда.

1994 йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида шаҳар нотариал идоралар нотариуслари томонидан 284393 та турли нотариал ҳаракатлар амалга оширилди ва ушбу хизматлар учун 49 миллион сўмлик давлат божи ундирилиб, унинг асосий қисми маҳаллий бюджет ҳисобига ўтказилди. Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари ва никоҳ уйлари томонидан шу даврда 15 мингдан кўпроқ никоҳ қайд этилди.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси ана шу кўрсатилган идораларнинг ишларига раҳбарлик қилган ҳолда улар фаолияти фақат қонун талаблари асосида олиб борилиши, унда хизмат қилаётган ходимларга нисбатан талабчанликни кучайтириб, уларнинг шахсий масъулиятини ошириш мақсадида чора-тадбирлар кўрмоқда.

Бундан ташқари шаҳар корхоналари ва ташкилотларининг ҳуқуқий хизмат идораларининг умумий аҳволини яхшилаш ҳамда жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотларни рўйхатга олиш, сўнгра улар фаолиятини Низомлари асосида олиб боришларини доимий текшириш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш борасида ҳам қатор ишлар олиб борилмоқда.

Шаҳарнинг суд ва адлия идоралари ходимлари томонидан қонунчиликни мустаҳкамлаш, жиноят хатти-ҳаракатлари ҳамда бошқа ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш кўламида олиб борилаётган ишлар пойтахт маъмурий органлари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда.

Низомиддин ЗОКИРОВ,
Тошкент шаҳар адлия бошқармасининг бошлиғи.

Касаба уюшмаси ҳаёти

ЯНГИ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Яқинда Тошкент шаҳар қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси биринчи конференцияси бўлди. Унда қўмита раиси Надежда Жарова маъруза қилди.

— Бизнинг биринчи конференциямиз Ўзбекистон Республикасида иқтисодиётни кўп қиррали муносабат босқичларига ўтиш, барқарорликни мустаҳкамлаш даврида ўтмоқда, — деди нотиқ. — Уюшмамиз йил давомида иш ҳақини тўлаш, меҳнат муҳофазаси учун керакли шароитларни яратиш, меҳнат хавфсизлиги ва саноат санитариясини таъминлаш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларининг дам олиши ҳамда соғломлаштиришни ташкил этиш, меҳнат ва уй-жой қонунларига риоя қилиш ва бошқа вазифаларни амалга ошириш йўлида иш олиб борди.

Меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилиш мақсадида турли корпорациялар, концернлар билан битимлар тузилди. Унга кўра иккала томон ҳам асоссиз равишда ишчи ўринларини қисқартирмаслик, ишлаб чиқаришнинг энг илғор усулларини қўллаш, маҳсулотлар миқдорини ошириб боришдек мақсадларни кўзда тутганлар. Тармоқда келишувга биноан қурувчиларнинг энг кам иш ҳақлари 25 фоизга оширилган. Шу билан бирга жамоа битимида хизмат кўрсатиш кўлами кенгайтирилгани учун қўшимча ва устама ҳақлар тўланади. Бундан ташқари тиббий комиссия томонидан ўз вазифасига нолойиқлиги аниқланган ишчи ҳамда хизматчиларга бошқа касб малакаси эгаллаётган вақтлари давомида илгариги иш жойларидаги маош миқдори сақлаб қолинмоқда. Шу ва шунга ўхшаш имтиёзлар тармоқдаги ҳар бир ташкилотнинг жамоа битимида ўз аксини топган.

Шунингдек, таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, барча устама қўшимча ҳақларни қўшиб ҳисоблаганда шу йилнинг 9 ойи мобайнидаги умумий қурилиш трестлари, уйсозлик комбинатлари ҳамда бирлашмаларида ўртача ойлик иш ҳақи 506 сўмни, саноатда эса 513 сўмни ташкил этди. Лекин ишлаб чиқариш миқдори ўтган йилга нисбатан қурилишда ҳам, саноатда ҳам қисқарди. Шу билан бирга меҳнат интизомининг бузилиши ҳамда ишдан вақтли кетиш ва кеч келиш ҳолатлари кўплаб учрамоқда. Масалан, 9 ой мобайнида "Тошмахсусбўлимқурилиш" трестида 86 киши, "Тошқурилишмонтаж" бирлашмасида эса 55 киши сабабсиз иш қолдиришган. Бундай ҳолнинг олди олинмаса бўлмайди. Бу ишда ҳам касаба уюшмалари қатъият кўрсатишлари лозим.

Касаба уюшмаси қўмитаси қатор меҳнат жамоаларидаги ижобий тажрибани ўрганиб, уларни бошқа корхона ҳамда ташкилотларга ҳам тавсия этмоқда. "Сифат" бирлашмаси, "Тошкентқурилиш" корпорациясининг "Қурилиштранс" автокорхонасидаги шахсий мулкнинг бошқа формага ўтказилишидаги янги тажриба кўпгина корхоналарга жуда қўл келди.

Касаба уюшмаларининг асосий вазифаларидан яна бири ижтимоий адолат тамойилларини ҳимоя қилиш, ҳар бир фуқаронинг хусусий мулкини конституцион йўл билан таъминлашдир. Айни пайтда ҳар бир меҳнат жамоаларида касаба уюшмаларининг янги низоми ҳамда ҳаракат дастури лойиҳалари меҳнаткашлар ўртасида кенг муҳокама этилмоқда.

Меҳнаткашларнинг соғлиги тўғрисидаги доимий ғамхўрлик ҳам касаба уюшмаларининг асосий вазифаларидан биридир. Бунга кўпчилик, шу жумладан, "Тошкентқурилиш" корпорацияси раҳбарлари ҳам жиддий аҳамият бермоқдалар. Ушбу ташкилотга қарашли сиҳатгоҳ замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, кунига 1200 кишини қабул қилмоқда. Унинг тизимида 27 та тиббий пунктлар бўлиб, уларда меҳнаткашларни соғломлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Нафақахўрлар ва ишлаб чиқариш фахрийлари учун 1992 йили "Тошкентқурилиш" корпорацияси ҳамда шаҳар касаба уюшмаси қўмитасининг раёсати билан биргаликда ушбу сиҳатгоҳ қошида "Тиббиёт" меҳр-шафқат жамғармаси ташкил этганди. Унга тушаётган маблағдан ҳам меҳнаткашларни соғломлаштириш мақсадида фойдаланилмоқда.

Ҳар йили профилакторийларда 1300 дан зиёд киши соғлигини тикламоқда. Ҳисобот даврида эса ҳаммаси бўлиб 5 минг 536 киши соғлиқларини тиклаб олди. Меҳнаткашларнинг дам олиши ва соғломлаштириш ишлари учун 83 миллион 490 минг сўм, болаларнинг ёзги дам олишларини ташкил этиш учун эса 34 миллион 522 минг сўм маблағ сарфланди.

Касаба уюшмаси қўмитаси ҳар бир бошланғич ташкилотга амалий ёрдам беришга ҳам ҳаракат қилмоқда. Касаба фаолларининг қисқа курсларда ўқитилаётганлиги, касаба уюшмаси қўмитасининг фаоллари бошланғич ташкилотларга бириктириб қўйилаётганлиги шулар жумласидандир.

Ҳисобот даврида касаба уюшмаси тизимини такомиллаштиришга ҳам доимий эътибор бериб келинди.

Шундан сўнг нотиқ тармоқдаги бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайловлар ошкоралик ва демократик руҳда ўтганлигини, ҳар бир корхонадаги касаба уюшмаси қўмитасининг раиси сайланаётганда аъзолар томонидан атрофлича муҳокама қилинганлигини алоҳида таъкидлади.

Маъруза юзасидан сўзга чиққанлар касаба уюшмалари олдидаги муаммолар ҳамда уларни бартараф этиш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, қўмитанинг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли деб баҳоладилар.

Шундан сўнг шаҳар касаба уюшмаси қўмитаси тафтиш комиссиясининг раиси Н. В. Новорусскаянинг ҳисоботи тингланди. Конференцияда очиқ овоз бериш йўли билан Тошкент шаҳар қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси қўмитасининг раиси этиб Надежда Жарова, ўринбосари этиб Алижон Умаров сайландилар.

Неъмат РАФИҚОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгаши ахборот ва матбуот шўъбаси маслаҳатчиси.

Иш билан бандлик

ФУҚАРОЛАРГА ЁРДАМГА ТАЙЁРМИЗ

Шаҳримиз туманларидаги "Бандлик хизмати" бўлимлари ёрдамида кейинги вақтда яхши ишлар амалга оширилиб, ишсиз юрган ва қўшимча ҳунар ўрганиш истагида бўлганлар ўз мақсадларига эришяпти. Миробод тумани "Бандлик хизмати" бўлимида олиб борилаётган ишларни мисол тариқасида келтириш мумкин. Бўлим бошлиғи Марс Бимакин билан суҳбатимиз шу ҳақда.

— Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бўлимимизда саноқли ходим меҳнат қилишига қарамай Ўзбекистон Республикасининг "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қонунни амалга ошира бориб, "Бандлик —94" дастурига ва тасдиқланган иш режасига асосан талайгина ишларни амалга оширдик. Ўтган вақт мобайнида, яъни йил бошидан буён белгиланган дастурга кўра 725 та янги кичик корхоналар, ширкатлар, жавобгарлиги чекланган корхоналар ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб бормоқдамиз. Шунингдек ташкил бўлаётган кичик корхоналар ёки мавжудлари бора-бора ўз мулкчилик шаклини ўзгартираётганлиги сабабли янги иш жойлари пайдо бўлмоқда. Бу жойларни тўлдириш мақсадида яқинда "Бўш иш жойлари ва вакант лавозимлар" ярмаркасини ўтказдик. Ярмаркада 508 киши қатнашди, улардан 25 киши ишлаш учун йўлланма олдилар. Ярмаркани ташкил этиш чоғида 214 корхона ва ташкилотлар томонидан бўш иш жойлари ҳақида маълумот олдик. Корхоналарда эса 1960 та бўш иш жойлари борлиги аниқланди. Бўш иш жойларининг 1607 таси ишчилик ўрни бўлса, 353 таси хизматчи, техник-муҳандис ходимларини ташкил этади.

Бўлимимиздаги ҳар бир ходим ўз касбига содиқлик билан ёндошиб, шаҳар миқёсидаги корхона ва ташкилотларда вакант лавозимларнинг борлигини ва шу бўш иш жойлари ҳақидаги маълумотларни ўз вақтида берилиши масаласида ўтган ойда 4 та, йил бошидан буён 45 та корхонада текширишлар олиб боришди. Айрим корхоналарнинг мана шу "Бандлик дастури" қоидаларини бузган ҳолда иш юритаётганликлари аниқланди. Айримларидан вакант лавозимларига ахборотлар ўз вақтида тақдим этмаганликлари учун жарима ундирилди.

"Бандлик хизмати" бўлимимизга йил бошидан буён 3863 нафар фуқаро мурожаат этган бўлса, шундан 507 нафари иш билан таъминланди. Улар ҳозирги кунда саноат корхоналарида, транспорт ва алоқа хизматида, қурилиш ва маиший хизмат корхоналарида, савдо-сотиқ ташкилотлари ва умумий овқатланиш бўлимларида меҳнат қилишмоқда. Бизга мурожаат этган фуқароларнинг кўпчилигини ёшлар ташкил этади. Шу боис уларни ўқув марказларида бепул касб-ҳунар ўргатиш мақсадида ҳам кенг тушунтириш ишлари олиб бораяпмиз. Йил бошидан буён 47 нафар ишсиз фуқаро марказга қабул қилинди ва улар қисқа вақт ичида ўзларини қизиқтирган соҳалар бўйича малакаларини ошириб ишга тушиб кетишди. Айни вақтда марказда 9 та фуқаро аниқ мутахассислик бўйича таълим олмоқдалар.

Ижтимоий ҳимоя масаласида ҳам ҳар бир фуқаро мукаммал ўрганилиб, йил бошидан буён 104 нафари ишсизлик мақомини олди, 42 нафарига эса нафақа тайинланди.

Жамоамиз аъзолари туманимиздаги ишсиз юрган фуқароларга, иш жойини ташкил эта олиши мумкин бўлган корхона ва ташкилотларнинг мутасаддилари билан ҳамкорликда қонунни ҳамда "Бандлик хизмати" дастурини тарғиб қилиш ва тушунтириш борасида баҳамжиҳатлик билан иш юритишмоқда. Фуқароларимиз, айниқса ёшларимиздан ўз маслаҳатимизни ва ёрдамимизни сира аямаймиз.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг 60 йиллиги олдидан

АДАБИЁТИМИЗ БАҲОРИ

Кейинги пайтларда республикамизда маданият ва маърифатга, ижод аҳлига катта эътибор кўзи билан қаралаяпти. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг 60 йиллигини нишонлаш ҳақидаги қарори ижод аҳлининг бошини кўкка етказди. Бу айни пайтда ижодкорларга бўлган ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намунасидир. Шу қутлуғ тўй муносабати билан бугундан бошлаб "Оқшом" саҳифаларида шеъриятга, насрга, болалар адабиётига, танқид ва драматургияга оид туркум материаллар бериб борамиз. Илк суҳбатимиз шеъриятимизга бағишланади.

Йиллар карвон сингари оҳиста одимлайверади. Йўллар эса шу карвоннинг ҳамкори бўлиб, уларга ҳамоҳанг олға чорлайверади. Ортда эса қилинган юмушлар, эзгу ишлар қолади.

Ўзбекистон шоирларининг ижодига бир назар ташлар эканмиз, улар ҳамиша юртимизнинг дардига ўзларининг дил сўзлари билан малҳам қўйганликлари, ҳамиша олдинги жабҳаларда, долғаларда дадил қалам сурганликларининг гувоҳи бўламиз. Улар яратган ҳар сатр шеър халқимизнинг яратувчиликка бой бўлган кунларининг шеърий қомусидир.

Ўша 20-йиллардаёқ ўз даврининг оташин куйчилари бўлиб майдонга чиққан Ҳамзаю Сўфизода, Чўлпону Элбеклар бадиий жиҳатдан пишиқ шеърлар яратдилар. Ҳамза янги даврни зўр иштиёқ билан куйлаган бўлса, Чўлпон инсон қадр-қимматини, унинг вужудида барқ уриб турган муҳаббатини сатрларда куйлади. Ўша йилларда шеърият майдонига кириб келган Уйғун, Ҳамид Олимжон, Султон Жўра, Шокир Сулаймон, ўтнафас шоир Усмон Носир, Ойбек адабиётимизга тамомила янги мавзуларни, янги туйғуларни олиб келган эдилар.

Давримизда рўй бераётган ҳар бир воқеа шоирларимизнинг назаридан четда қолмади. Улар ДнепроГЭС қурувчиларини ҳам, олис Испанияда жанг қилган кўнгилли жангчиларни ҳам, юртимизда экилган ҳар битта ниҳолни ҳам куйлашга ҳаракат қилдилар.

Уруш даврида эса барча каби адибларимиз қаламларини қуролга айлантирдилар. Шу йиллари Ҳамид Олимжоннинг "Қўлингга қурол ол!", Мақсуд Шайхзоданинг "Капитан Гастелло" каби ватанпарварлик руҳи билан суғорилган ўнлаб шеърлари пайдо бўлди. Уруш йиллари Ғафур Ғуломнинг "Сен етим эмассан", "Соғиниш", "Бизнинг кўчада ҳам байрам бўлажак" сингари оташин шеърлари ҳар бир кишининг юрагига ларза солди. Айнан шу йилларда она Ватанни севиш, унга жон фидо қилиш ҳар бир инсоннинг муқаддас бурчи эканлиги ҳақида баҳс юритувчи Ойбекнинг "Маҳмуд Торобий", Шайхзоданинг "Жалолиддин Мангуберди", Ҳамид Олимжоннинг "Муқанна" каби шеърий драмалари вужудга келди.

Ўзбек шеърияти ҳамиша ўзининг янги-янги истеъдодлари билан барчани ҳайратга солиб келган. Урушдан кейинги даврда фронт кўрган, ҳаётнинг аччиқ-чучугини татиган Шуҳрат, Шукрулло, Рамз Бобожон, Ҳамид Ғулом, Мирмуҳсин, Асқад Мухторларнинг, уларнинг бошқа тенгдошларининг овози баралла жаранглай бошлади. Улар яратган лирик шеърлар, достонлар, шеърий драмалар бугун адабиётимизда муҳим ўрин тутади.

Одатда дарё сувини баҳор тоширади, дейдилар. Назмимизга ўзининг овози билан кириб келган ҳар бир ёш шоирни, таъбир жоиз бўлса, адабиётимизнинг баҳори деб атасак янглишмаймиз. Шу жиҳатдан олганда Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, марҳум Хайриддин Салоҳ, Юсуф Шомансур, Ҳусниддин Шарипов сингари шоирларнинг ижоди ҳар жиҳатдан шеъриятимиз камолига камол қўшганини намойиш қилиб турибди. Улар билан изма-из келаётган Азим Суюн, Хуршид Даврон, Муҳаммад Раҳмон, Тўра Мирзо ва яна бошқа истеъдодли шоирларнинг бугунги ижоди юксак инсонпарварлик ғоялари, ватанга муҳаббат туйғулари билан тўлиб-тошган.

Хулоса қилиб айтганда бугунги ўзбек шеърияти истиқлолнинг жўшқин куйчисига, ўзбек халқининг дилидагини ифодалаган минбарига айланди десак хато қилмаймиз.

Бугун эътиборингизга ҳавола қилинаётган шеърлар турли йилларда яратилган. Лекин давримизга, халқимизнинг қондош-жондошлигига ҳамоҳангдир. Яна улар шеъриятимиз босиб ўтган йўлларнинг гувоҳи сифатида ҳам қадрлидир. Мушоирага марҳамат, азиз муштарийлар!

Ҳамид ОЛИМЖОН

ЎЛКА

Мен дунёга келган кунда
  нок,
Ватаним деб сени,
  уйғондим,
Одам бахти биргина сенда,
Бўлурига мукаммал қондим.
Қулоғимга номинг кирганда
Қумлик каби ташна
  боқурман.
Сенинг жаннат
водийларингдан
Наҳрлардай тўлиб оқурман.
Билсинларким, йўлдошим
  бўлмас,
Кўзда ёши билан кулганлар.
Тиллари бор, ўзлари ҳаёт
Лекин юрак-бағри ўлганлар.
Ҳар айтганинг буюк
жангнома
Қайга десанг қайтмай
кетурман.
Кўзларимни юммасман
  асло —
Дарё каби уйғоқ ўтурман.

Ғафур ҒУЛОМ,
Ўзбекистон халқ шоири.

МЕНИНГ БИР САТРИМ

Қалбимда қимматли болаларимнинг
Капалак сингари шўхликлари кўп.
Уларнинг манглайи бахтимдай маҳбуб,
Ўпиб эркалайман лобарларимни...
Бирор тонг биттаси йўталиб қолса,
Жонимни ҳовучлаб дилим уради.
Ярим дам кўзимдан йўқолиб қолса,
Туғма чанқов каби тилим қуради.
Топмасдан қўймайман болаларимни,
Чаманнинг зийнати лолаларимни.
Улар-ку шўхликда капалакдан зўр!
Аммо тополдимми сезаман ҳузур.
Ҳар болам уфурган нафасин атри —
Шеъримнинг энг етук, энг яхши сатри.

ОЙБЕК,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

НАЪМАТАК

Нафис чайқалади бир туп наъматак,
Юксакда, шамолнинг беланчагида,
Қуёшга кўтариб бир сават оқ гул!
Виқор-ла ўшшайган қоя лабида —
Нафис чайқалади бир туп наъматак.
Майин рақсига ҳеч қоникмас кўнгил,
Ваҳший тошларга ҳам у берар фусун.
Сўнмайди юзида ёркин таббассум.
Яноқларин тутиб олтин бўса-чун,
Қуёшга тутади бир сават оқ гул!
Пойида йиғлайди кумуш қор юм-юм...
Нафис чайқалади бир туп наъматак.
Шамол инжуларни сепар чашмадек.
Бошида бир сават оқ юлдуз — чечак,
Нозик саломлари нақадар масъум!
Тоғлар ҳавосининг фирузасидан
Майин товланади бутун ниҳоли.
Ваҳший қояларнинг ажиб ижоди
Юксакда рақс этар бир туп наъматак,
Қуёшга бир сават гул тутиб, хурсанд!

ЗУЛФИЯ,
Ўзбекистон халқ шоираси.

МЕН ЧИЗОЛМАГАН СУРАТ

Мен йўлдаман, тинмагур юрак,
Янги шодлик, қўшиққа чанқоқ.
Ҳамма ерни кўрмоғим керак,
Гуё менга ҳамма ер муштоқ.
Қишлоқларни кездим, борлиғим
Жарангли дам сеҳрига мафтун.
Ватандош, сен бахтиёрлигим,
Сенсиз на куй, на ҳаёт бутун.
Қаҳрамонни чақирдим, ёндан
Товуш берди колхозчи аёл.
Еллар ювган юзида илҳом —
Мен ёзажак куйдан баркамол.
Офтоб олган дурра, чанг этик,
Дала, қуёш саховати бу!
Кўзи ўта боққан қалб етук
Замон ўзи! Ташвиш ҳам сулув!
Нурланади дағал бармоқлар,
Кўзларидан жон олар қўшиқ.
Қонидаги янги ирмоқлар,
Замзамасин чизишга ранг йўқ.
Жасоратнинг баёни қай ранг
Доноликнинг белгиси қай сўз,
Суҳбатида шеър ўқигандай
Юксаламан мен ҳам изма - из.
Ўз бахтидай вазмин бу зотда
Парпировчи қанот кўраман.
Ҳаёт ўзи, ўзи ҳаётда,
Мен ҳаётни чизмак бўламан.
Мен чизаман...нон, севги, меҳнат,
Дўстдан азиз аёл суратин.
Шу камтарин, шу улуғ санъат —
Менинг юртим, менинг шуҳратим.

Мақсуд ШАЙХЗОДА

ГЎЗАЛЛИК СИНГЛИСИ

Шеърсиз қалбларга ачинаман мен,
Уларда на тонглар кундузни бошлар.
На оқшом юлдузлар уфқин очар кенг,
На баҳор чоғида сайрайди қушлар.
Қўшиқсиз уйларга кулгу ёқмайди,
Хонадон аҳлининг қовоғи осиқ.
Ҳатто деразадан қуёш боқмайди,
Соатнинг ўзи ҳам тиқиллар босиқ.
Шеърсиз кўчани толе қарғаган,
Бу жойда севгининг манзили бекик,
Қувонч бунда кезар кайфи тарқаган,
Кекса хуморидек қомати букик.
Бечора одамлар, билмаски улар.
Шеър чин гўзаллик синглиси экан.
Ҳар кимки у билан севишса агар —
Ҳуснига чиройлар қўшилар айнан.
Шеърият диёрин шоирларимиз,
Ҳар уй, ҳар кўнгилга байтлар бўлсин ёр!
Элга дастёр бўлса шеърларимиз —
Демакки, умримиз ўтмабди бекор!...

ШУҲРАТ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ЮРТИМ

Мен сенда туғилдим,
Танидим дунё,
Нур билан йўғрилдим,
Қалб тўла зиё.
Куйласам куйимсан,
Йиғласам — кўз ёш,
Улғайсам бўйимсан,
Нур десам — қуёш.
Севганда дардимсан,
Куйсам оҳ-зорим,
Тирикда юртимсан,
Ўлсам — мозорим!

Жамол КАМОЛ, Ўзбекистон халқ шоири.

ФОҲИРА

Жаннат боғларидан менинг орим бор,
Менга нима эмиш бу боғи Эрам?
Оламда сенингдек ифтихорим бор,
Оламда ўзинг бор, менинг Фоҳирам.
Маърифат аталган таркиби асос,
Ўлмагай, билмагай сўлиш ва қариш,
Сенинг китобингдан бўлди сарафроз,
Сенинг офтобингдан топди парва
  риш...
Сени кўролмаган ғанимлар мутлоқ
Қўли басир бўлсин, юзлари қаро.
Ҳақдан яралгансан, яшайвер барҳақ,
Эй, она Бухоро — жаҳонга оро!

Таҳририятимиз бисотида сақланаётган ушбу суратда (чапдан-ўнгга) Ўзбекистон халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий, Нормурод Нарзуллаев, Ўзбекистон халқ шоирлари Уйғун, Қуддус Муҳаммадийлар қизғин суҳбатдалик пайти акс этган. Шоирлар даврасида гап янги шеър ҳақида бўлиши, адиблар ҳам беихтиёр бунга қўшилиб кетиши аниқ.

Буюк боболаримиз

ХИТОЮ ҲИНДГАЧА МАШҲУР ЭДИ

Хожагон (Нақшбандия) таълимотининг XV асрдаги энг йирик вакили, улуғ ватандошимиз, маънавиятнинг олтин пойдеворини ташкил этувчи буюк бобокалонларимиздан бири, ўз даврида ғоятда катта ижтимоий-сиёсий, илмий-фалсафий ва маънавий-маданий нуфузга эга бўлган Хожа Аҳрор Валий ал-Шоший (1404—1489) ҳазратларининг таваллуд топганларига 590 йил тўлди. Ул ҳазрат Тошкент вилоятининг Боғистон (ҳозирги Бўстонлиқ тумани) қишлоғида, улкан мутасаввуф олим шайх Маҳмуд оиласида туғилганлар.

Биз бу йил улуғ номларини хотирлаётган бузрукворшайхимиз Хожа Аҳрор Валий ал-Шоший ҳазратлари ўзларининг силсилаи иродатларидаги 16-бўғинда бевосита Пайғамбаримизга бориб қўшиладилар. Тасаввуф таълимотида бундай генеология, яъни силсилаи иродатни силсилат уз-заҳҳоб (олтин силсила) дейилади. Нақшбандия тариқатининг XV асрдаги яна бир бузругвор шайхи, Хожа Аҳрор Валийнинг замондоши, ҳазрати Абдураҳмон Жомий айни мана шундай олтин силсилага бағишлаб "Силсилат уз-заҳҳоб" асарини бекорга ёзмаганлар.

Қўлёзма асарларда ёзилишича, Хожа Аҳрор Валий ўзининг шайхи, пири-бузруквори Мавлоно Яъқуб Чархийга ҳамсуҳбат бўлган кунларининг биринчисидаёқ Чархий кўзларини каттароқ очиб, муборак қўлларини ундан аввал узатиб, ўзининг зукко ва донишманд шогирдига шундай деган эканлар: "Сиз, бўтам, менинг қўлимни бекорга ушламадингиз, чунки Сиз ушлаган қўл, яъни менинг илгим бевосита Хожаи бузруг — Хожа Муҳаммад Баҳоуддин Нақшбанднинг муборак қўлларини тутиш бахтига муяссар бўлган".

Навоийшунос, тасаввуфшунос донишманд, академик, муҳтарам устоз Воҳид Зоҳидов 70-йиллар охирида ўзаро илмий-ирфоний суҳбатларимиз чоғларида ҳаяжон ила дер эдиларким, "Бўтам, биз ҳаммамиз, айниқса шарқшунос олимлар Хожа Баҳоуддин Нақшбанд, Хожа Аҳрор Валий сингари бузрукворзотларимиз олдида қарздормиз, ўта мулзаммиз! Ул мўътабар зотлар номлари билан боғлиқ Хожагон (Нақшбандия) таълимоти ниҳоятда буюк, бизлар учун ғоятда муҳим, улкан жаҳоншумул аҳамиятга молик таълимот! Ҳали муборак замонлар келади. Ҳозир эса институтларнинг олтин қўлёзма хазинасида сақланаётган, халқимизнинг она сутидек ҳалол маблағи эвазига сотиб олиниб тўпланган. Нақшбандия (умуман, тасаввуф) бобидаги қимматбаҳо қўлёзма ва тошбосма асарларни кунт ва чидам билан ўқи, ўқибгина қолмай чуқур уққин! Ўқиш бошқа, уқиш бошқа!"

Устоз айтган муборак кунлар, шукрлар бўлсинки, мана энди келди! Ўша бой ва ранг-баранг, бутун жаҳон халқлари эътироф этган миллий маънавият ва қадриятларимизни излаб топаяпмиз, уларни ҳар томонлама чуқур ўрганиб, халқларимиз орасида кенг ташвиқ ва тарғиб қилаяпмиз.

Нақшбандия таълимотининг XV асрдаги йирик вакили бўлган Ҳазрати Хожа Убайдуллоҳ Аҳрор Валий ал-Шошийнинг болаликдаги ҳаёти билан боғлиқ бўлган бир воқеани эслайлик. Болалик пайтида жисмонан анча заиф ва касалманд бўлган Убайдуллоҳ бир кечаси тушида Ҳазрати Қаффол ал-Шошийни кўради ва ўшал тушида Ҳазрати Исо ал-Шоший ёнида унга яққол намоён бўлиб: "Бўтам, энди сен парво қилма, сенинг тарбиянг билан ўзимиз махсус шуғулланамиз, сенга энди шундай салоҳият насиб қиладики, сен бундан буён ўлик қалбларни тирилтириш қобилиятига ноил бўлурсен", дейдилар. "Шундан сўнг, — деб ҳикоя қиладилар Ҳазрати Хожа Аҳрор Валий, — кунба-кун, соат-басоат бақувват бўла бордим. Ўшал вақт ҳазрати Қаффол ал-Шошийнинг ишоратлари ила Тошканддаги Ҳазрати Шайх Хованд Таҳурнинг муборак қабрларини зиёрат қилдим. Шундай қилиб, мендаги заифлик ва қўрқув тамойиллоти мутлақо йўқолди ва мен бақувват, жасур бўлиб улғайиб бордим".

Бизга баъзи бир мўътабар қўлёзма асарлардан маълумки, Шош шаҳрида яшаб ўтган ва ҳоки поклари муқаддас масканда ҳали ҳам сақланиб келаётган ўшал улуғ зотларнинг биринчиси — Ҳазрати Абу Бакр Қаффол ал-Шоший Хожа Аҳрор Валийнинг ота томонидан бобокалони ва иккинчиси — Ҳазрати Шайх Хованд Таҳур ҳазрати Хожамизнинг она томонидан бобокалони бўлганлар. Демак, волидаи бузрукворлари томонидан бобокалонлари бўлмиш иккала буюк зот Хожа Аҳрор Валийга болалик пайтиданоқ лутф ва файзу неъмат кўрсатиб, уни қўллаб-қувватлаган эканлар. Қизиғи шундаки, Қаффол Шошийнинг муборак қабри тепасида тушида намоён бўлган Ҳазрати Исонинг файзу-неъматларидан сўнг Хожа Аҳрор Валийда ҳақиқатан ҳам мурда қалбларни зинда қилиш қобилияти пайдо бўлади. Ҳазрати Хожанинг ўз иборалари билан айтиладиган бўлсак, мол-дунёга ўта ҳирс қўйган, шахсий бойлик орттирмоқ учун муккасидан кетган, мансаб ва амал учун ҳаттоки ўз жонларини ҳам таслим этмоққа тайёр турувчи, ҳақиқий инсон қиёфасини йўқотган одамларнинг "ўлик" қалбларини қайтадан тирилтириш қобилияти Ҳазрати Хожамизда пайдо бўлади. Ўшандай тирик мурда одамларга Хожа Аҳрор Валийнинг пок ва пуркудрат назари тушса, ул "мурдақалб" кишилар бузрукворХожага ихлос қўйиб, ул буюк пир-муршидга мурид бўлганлар.

Биз юқорида Ҳазрати Хожамизнинг пурфайз, пурбаракат фаолиятларидаги, ажойиб кароматларидан фақат бир жиҳатнигина кўрсатиб ўтдик.

Шу ерда мавриди келгани учун Ҳазрати Алишер Навоийнинг XV асрдаги энг йирик шайх ва муршид бўлган Хожа Аҳрор ҳақидаги бир муҳим фикрини эслатиб ўтайлик:..."Мовароуннаҳр салотини ўзлари оларнинг (Хожа Аҳрорнинг) муридзодалари ва маҳкуми ҳукми тутарлар эрди. Йўққи, ёлғиз Мовароуннаҳр салотики, балки Хуросон ва Ироқ ва Озарбайжон, ҳаттоки бир соридин Рум ва Мисрғоча бир соридин Хитой ва Ҳиндғача барча мулук ва салотин ўзлари Хожанинг маҳкуми ҳукми ва маъмури фармони тутарлар эрди...".

Демак, ўшандай буюк ва забардаст бобокалонимиз Хожа Аҳрор Валий ал-Шошийни биз сўнгги 70—75 йил мобайнида ҳафсала қилиб ўрганмай келдик. Билакс ул табаррук зотни ноҳақ ва ғайри илмий равишда қоралаб, назар-писанд этмай келдик. Ваҳоланки, Хожа Аҳрор Валий "Рашоҳот айнул ҳаёт" асарининг бир неча жойида келтирилганидек Ҳазрати Баҳоуддин Нақшбанднинг қимматбаҳо фикрларига таяниб деганлар: "Бизнинг мол-дунёга ёндошганлигимиз боиси — Тангри—таоло хоҳиш-иродаси билан... раъиятнинг тинчлиги, ороми ва осойишталигини сақлаш нияти билан бажо этганмиз".

Энди бундан буён муҳтарам шарқшунослар,файласуфлар, адабиётшунослар ва тарихчиларимиз Хожа Аҳрор Валий ҳақидаги жуда кўп қўлёзма, тошбосма, чет эллардаги нашрий асарларни топиб, синчиклаб мутолаа этишар ҳамда мазкур бузругвор бобокалонимизнинг улуғ омилманфаат фаолиятлари қимматбаҳо асарларида баён этилган илғор ахлоқий-фалсафий, урфоний, тасаввуфий, маънавий-маданий ғояларини чуқур ўрганишиб, улардан халқимизни,айниқса ёшларимизни баҳраманд этишар, деб умид қиламиз.

Кубро, Яссавий, Нақшбанд, Хожа Аҳрор каби буюк зотларимизнинг руҳи поклари ғоятда юксак, савобли, хайрли, ўта долзарб вазифаларимизни адо этишимизда, она халқимизнинг шу кунлардаги айрим мушкулотлардан тезроқ халос бўлишида, Ота Туркистонимизнинг тезроқ барқарор бўлиб, жаҳоннинг кенг майдонига тезроқ дадил чиқиб олишида бизларга ҳамиша ёр ва мададкор бўлгай!

Ориф УСМОН,
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг етакчи илмий ходими, филология фанлари доктори.

СУРАТДА: Хожа Аҳрор Валийнинг XV асрдаги ҳиротлик номаълум мусаввир томонидан ишланган миниатюраси асосида қайтадан тикланган расм.

Санъат сеҳри

ҚАЙТАДАН ОВОЗ БЕРУВЧИЛАР

"Ўзбекфильм" киностудияси қошидаги дубляж гуруҳининг фаолият кўрсатаётганига ҳадемай 60 йил тўлади. Гуруҳнинг ташкил топган кунидан то бугунга қадар таржима қилиб кенг халқ оммасига тақдим этган фильмлари сони уч мингдан зиёддир. Дубляж гуруҳининг ҳозирги ва келажакда бажариладиган ишлари билан қизиқсиниб, энг жонкуяр дубляж муҳаррири, етакчи режиссёр ва таржимон Йўлдош Абдукаримов билан мулоқотда бўлдик.

— Ҳозирги пайтда дубляж ҳақида гапирадиган бўлсак, бизнинг ижодий гуруҳимиз Ўзбекистонда ягона дубляж гуруҳидир. Жамоамиз ўз фаолиятини 1936 йили "Бой келин" деган фильмни ўзбек тилига ўгириш билан бошлаган. Фильмга режиссёр Одил Шароповнинг бевосита иштироки билан қайта овоз берилган. Халқимиз аксарият киноларни ўз она тилида кўришга одатланган. Бошқачароқ айтадиган бўлсак бизнинг дубляж гуруҳимиз давлат тили — ўзбек тилининг тарғиботчисидир. Фақатгина тилимизни ташвиқот қилиш билан чекланиб қолмасдан, ўзбек томошабинларини дуне халқлари турмуш тарзи, маданияти, урф-одатлари билан узлуксиз таништириб боради.

— Дубляж ҳақида янада кенгроқ тафсилотларни айтиб бера оласизми?

— Дубляж — бу катта санъат. Буни санъатларнинг санъати десак муболаға бўлмайди. Дубляж мактаби салкам 60 йиллик мактабдир. Бу соҳада ижод қилувчиларни ҳеч бир олий ўқув юрти тайёрламайди. Ҳатто тажрибали кинорежиссёр ҳам мен дубляж режиссёри бўламан деёлмайди. Сабаби дубляжнинг ўз сир-синоати, техник услублари оғир машаққатли меҳнатни талаб қилади. 15—20 йиллар давомида ўрганиладиган дубляж санъати ҳам ижрочилик, актёр танлай билиши, лаблаштириш, моҳир таржимонликдан иборат.

— Ҳозирги пайтга келиб ўзбек тилига ўгирилаётган фильмлар сони камайиб кетмадимикан?

— Айни вақтда гуруҳимизда дубляж санъатининг энг заҳматкаш фидойилари қолган. Асосий муҳаррирлардан — мен ва гуруҳ раҳбари Камолиддин Усмонов. Халқимизнинг эътирозларида ҳам жон бор. Чунки, жорий йилда 20 га яқин фильм дубляж қилдик. Аввалги кўрсаткичларга қараганда бу анча кам. Хом ашё, кимёвий моддалар масаласи, келтириладиган фильмлар учун солиқ масаласи ишимизнинг оқсашига сабаб бўлмоқда. Аммо ҳукуматимиз моддий томондан қўллаб-қувватлаяпти. Кинокомпания, кинопрокатлар буюртма бериб турибди.

— Ўзбек дубляжчиларининг эришган ютуқларига асосий сабаб нима деб ўйлайсиз?

— Ижодий гуруҳимиз фильмларни нафақат ўзбек тилига, балки рус ва жаҳон тилларига таржима қила олади. Наби Ғаниев, Комил Ёрматовлар ҳам ўз пайтида фильмлар дубляж қилишган. Фильмларни ўзбекчалаштиришга Собир Искандаров, Борий Ҳайдаров, Виктор Кутиков, Эсон Каримов, Собит Саидов, София Имомқулова, Юлдуз Ризаева, Шарофат Қўшбоеваларнинг қўшган ҳиссалари беқиёсдир. Илгари бўладиган танловларда ҳамиша биринчиликни олиб келганмиз. Олий даражадаги дипломлар, фахрий ёрлиқларни қўлга киритишга муяссар бўлганмиз. Собиқ Иттифоқ республикалари орасида биринчи бўлиб мультфильмларни ўзбек тилига ағдарганмиз. Фарзандларимиз илк бор "Этик кийган мушук" — (Япония маҳсулоти), "Маугли" ("Союзмультфильм" маҳсулоти) номли тўла метражли мультфильмларни ўз она тилларида томоша қилишган. "Дайди тўтининг қайтиши", "Пингвинча Лолонинг саргузаштлари" каби қатор мультфильмлар, "Ералаш" болалар ҳажвий киножурналини ўзбек тилида томоша қилишга не етсин!

— Дубляж ижрочиларини қандай танлайсизлар?

— Артист танлашда аввалам бор — қаҳрамоннинг хулқ-атворига мос, нафақат овоз, балки қиёфа жиҳатидан ўхшаб кетувчи актёрни топишга ҳаракат қиламиз. Ундан ташқари дубляж иштирокчилари унинг моҳир устаси бўлиши керак. Ўзим ҳам режиссёр, ҳам актёр сифатида бир қанча фильмларда — "Турмушга чиқманг, қизлар"да раисни, "Робинзон Крузонинг саргузаштлари"да Жумавойни ўзбекча гапиртирганман.

— Ҳозирда қандай фильмлар устида ишлаяпсиз?

— Ҳозир ҳинд фильмлари устида иш олиб боряпмиз. "Ўзбекфильм" киностудиясида яратилган, жаҳон киносининг дурдоналари сафидан жой олган "Тоҳир ва Зуҳра", "Насриддин Бухорода" ҳамда "Насриддиннинг саргузаштлари" фильмларига қайтадан овоз бериб, томошабинларга тақдим этиш ниятимиз бор.

Уларнинг асосий нусхалари — негативлари Москвада сақланади. Энди шу фильмлар негативларини олиб келиб, мусиқа, ашулалар, овозни бошқатдан ёзамиз. Бу 1—2 кун эмас, ярим йилдан ортиқроқ давом этади. Қийинчиликларга қарамай ўзбек томошабинларига ўз она тилларида фильмлар томоша қилишларига интилишда давом этмоқдамиз.

Назокат УСМОНОВА
суҳбатлашди.

Дилкаш суҳбатлар

"ОИЛА ДАРДИ — БИЗНИНГ ДАРДИМИЗ"

Замира Муқодирова билан муштарийларимизни таништириб ўтишнинг ҳожати бўлмаса керак. Уни Ўзбекистон "Ойнаи жаҳони"нинг "Оила" кўрсатуви орқали кўпчилик яхши танишади. Замира опа зангори экран орқали оила муаммолари, турмуш тарзимиз, ўзбек аёлининг оилада, ишда тутган ўрни, миллий ва маънавий қадриятларини ҳар томонлама таҳлил этишга ҳаракат қилмоқда. Биз "Оила" кўрсатувининг муаллифи ва муҳаррири, иқтидорли журналист Замира Муқодирова билан суҳбатлашдик.

— Замира опа, аввало оилангиз ҳақида икки оғиз тўхталсангиз.

— Оиламиз оддий. Бу ҳақда тўхталиб ўтишдан олдин шуни айтишим лозимки, менинг шу даражага етишишимда ота-онамнинг хизматлари катта. Онам Зуҳра ая биз, тўрт қиз ва бир ўғилни уйли-жойли қилган, пиру бадавлат онахонлардан ҳисобланадилар. Турмуш ўртоғим Мансуржон Умаров 20 йилдан бери шофёр бўлиб ишлайди. Икки фарзандимиз бор. Ўғлим Раҳматжон ва қизим Юлдузхон. Бахтиёр ҳаёт кечираяпмиз.

— Хизмат юзасидан албатта кўплаб оилаларда бўлишингизга тўғри келган. Ўзбек оилалари маданиятига қандай қарайсиз?

— Оила маданияти — кенг қамровли тушунча. Кимдир замонавий жиҳозлар билан безатилган шоҳона уйлар ёки зеби зийнат ва кийим-кечаклар билан оила маданияти пайдо бўлади, деб ўйлайди. Менимча, бу маданиятни аввало ота-она, улар берган тарбия юзага келтиради. Бунинг учун ҳар бир инсоннинг ички дунёси гўзал, маънавияти юксак бўлмоғи даркор. Маданият оила даврасида стол-стулда ўтириш, шоҳона кийим-кечаклар билан ўлчанмайди. Балки кийиниш, овқатланишдан тортиб, муомала одобигача, шунингдек каттага ҳурмат, кичикка иззат билан мурожаат қилишда, деб биламан. Оилада эр-хотин ўртасидаги самимиятни қадрлайман. Маданиятнинг бош омили ҳам табиийлик, самимийликдир.

— Оилада эр-хотин ўртасидаги тотувлик нималарга боғлиқ, деб ўйлайсиз?

— Том маънода айтадиган бўлсам, ўзаро тотувлик икки томоннинг бир-бирини тўғри тушунишида, ҳурматда. Бироқ, бу борадаги масъулият кўпроқ аёл зиммасига тушади. Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Ана шу қийинчиликларга чидаган киши доимо ғолиб чиқади. Турмуш муаммоси юзага келганда ё эркак, ё аёл бир гапдан қолса ҳеч нарса қилмайди.

— Сиз тайёрлаётган "Оила" кўрсатувини томошабинлар орзиқиб кутишади. Бунинг сабаби нимада деб ўйлайсиз?

— Одамни хурсанд қилиб юбордингиз. Ахир ижодкор учун у тайёрлаётган кўрсатув қачон намойиш этилишини интизорлик билан кутишса, бундан ортиқ бахт борми! Агар шундай бўлса, бунинг боиси кўрсатувнинг ҳаётийлигидадир. Зеро, ҳар бир хонадоннинг ўзига яраша муаммоси бўлади. Одамлар эфир орқали турли тақдир эгалари билан учрашиб, ўзларига хулоса чиқаришади. Халқимизда "Бирни кўриб шукр қил, мингни кўриб фикр қил" деган мақол бежиз айтилмаган.

— Замира опа, сизнингча, замонавий ўзбек аёли қандай бўлмоғи лозим?

— Мукаммал ўзбек аёли — у меҳрибон она, вафодор ёр ва жафокаш уй бекасидир. Мен уларни пазанда, уй юмушларида саранжом-саришта эканлиги, тунлари беором гўдагига алла айтишидан фахрланаман. Аёл киши ақл-фаросатли бўлсагина унга назокат ярашади. Шундагина жаҳонга донги кетган ўзбек аёли тимсолини ўзида акс эттира олади.

— Нималарни хуш кўрасиз? Бўш вақтингиз қандай ўтади?

— Бўш вақтим деярли бўлмайди. Ишхонада ўзингизга маълум, бир зум тиним йўқ. Ишдан уйга, супур-сидир ва овқат қилгани шошиламан. Ҳозирги кунда Тошкент давлат муаллимлар институтининг аспирантиман. Имконият топилганда эса оила аъзоларимиз билан истироҳат боғларида сайр қилишни хуш кўраман. Чет эл саргузашт асарларини мутолаа қиламан.

— Эшитишимча, Халқаро оила йилида хайрли ишлар ҳам қилаётган экансизлар...

— Агар қизиқиб кузатиб бораётган бўлсангиз кейинги пайтда ижодий гуруҳимиз кўрсатув мазмунини ўзгартириш, қизиқарли қилиб тайёрлаш учун изланишлар олиб боряпти. Маълумки, ҳозирги бозор иқтисодиёти даврида кам таъминланган,ёрдамга муҳтож оилаларни қўллаш, уларни маънавий рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилаяпти. Бир кўрсатувимизда ногирон бўлиб қолган Носиржон ҳақида ҳикоя қилган эдик. У тўшакка михланиб қолган, хотини ва фарзандлари ёрдамига муҳтож. Қувончлиси шундаки, "Оила" бонг ургандан сўнг мурувватли кишилар унга ёрдам қўлини чўзишаётган экан. Ўз навбатида биз ҳам Республика ижтимоий-таъминот вазирлиги билан боғланиб, мутасаддилар орқали Носиржонга ногиронлар аравачасини олиб берадиган бўлдик. "Оила" бундай хайрли ишларни кўплаб амалга оширяпти. Режаларимиз катта. Келгусида оилалардаги муаммоларни ҳал этишга эътиборни янада кучайтирамиз. Оила дарди — бизнинг дардимиз.

Суҳбатдош Дилдора ОРИПОВА.

ҲАММА БИРДАЙ БОШ ҚЎШСИН

Дарҳақиқат, тўй кўпчилик билан. Модомики шундай экан, тўйнинг асосидан тортиб, то энг майда-чуйдасигача ўйлашиб, кенгашиб уй эгасига ва элга малол келмайдиган, бундан атрофдагилар азият чекмайдиган қилиб ўтказилиши керак. Зеро, ҳар бир тўй маросими ихчам, жанжалсиз ёки бирор-бир кутилмаган нохуш воқеаларсиз ўтиши кўпроқ ўзимизга боғлиқ.

Кейинги пайтларда баъзи ота-оналар келин-куёвнинг "Бахт уйи"га бориб келгунларича юракларини ҳовучлаб ўтирмоқдалар. Нима учун дейсизми? Буни бошидан ўтказган ота-оналар яхши биладилар. Машина рулига ўтирган куёвнинг яқин ошналари келин томондан ўтирган нотаниш қизлар олдида ўзларини моҳир ҳайдовчи қилиб кўрсатишга уриниб йўл ҳаракати қоидаларини "унутиб" қўядилар ва натижада бошқа йўл ҳаракати иштирокчилари учун хавфли вазиятларни келтириб чиқарадилар, гоҳида эса ўзлари автоҳалокатларнинг сабабчисига айланиб қоладилар. Тўғри, сўнгги вақтларда маълум даражада бундай нохушликларнинг олди олинмоқда. Чунончи, йўл ҳаракати қоидасига баъзи бир ўзгартишлар киритилиб, маҳалла оқсоқоллари ҳайдовчиларни йиғиб уларга ўгит-насиҳатлар қилишлари ўзининг ижобий натижасини бермоқда.

Аммо "Ўйиндан ўқ чиқади" мақоласида таъкидланганидек, куёв навкарлар билан автобусларда карнай-сурнай садолари остида келин уйи томон кетаётган болаларнинг қўлбола тайёрланган портлатгичларни автобус ойнасидан одамлар зич бўлиб турган бекатларга яқин жойларга, келин хонадони атрофига улоқтиришлари ва улардан чиққан гумбурлаш товуши ҳамда портлашнинг аянчли натижалари кўпчилик ҳамшаҳарларимизнинг ўринли ташвишланишларига сабаб бўлмоқда.

Яқинда ён қўшнимиз қизини чиқарадиган бўлди. Никоҳ кечаси куёв билан унинг навкарларини сабрсизлик билан кутардик. Узоқдан эшитилган карнай-сурнай, ноғора садолари ҳаммамизни ўрнимиздан қўзғатиб юборди. Кимдир чой дамлашга, яна кимдир ошнинг гўштини тўғрашга, қўйингки ҳамма куёвни кутиш тараддудига тушиб кетди.

Хонадонга яқинлашиб қолган куёвни қуршаб олган навкарлар ўйин-кулгиси ва карнай-сурнай садолари гумбурлаш товушидан сўнг бирдан тўхтаб қолди. Ҳамма кўча томон шошилди. Мен ҳам ғала-ғовур бошланган томонга яқинлашдиму, хушбичим куёвнинг кўриниши ва эгнидаги куёвлик костюмини кўриб ёқамни ушладим. Не кўз билан кўрайки, куёвнинг яп-янги костюми илма-тешик, юзининг чап томонидан нуқта-нуқта бўлиб қон оқарди. Кимдир ёнидан дастрўмолини олиб куёвнинг юзини артар, яна бошқаси унинг қўлтиғидан ушлаганича нарида қолган автобусга қараб қадамини илдамлатиб кетишди, кейин маълум бўлишича куёв навкарлари билан келган болалардан бири портлатгич моддани томга қаратиб улоқтирган экан, у уй деворига тегиб, ундан тўғри куёвнинг елкасига келиб тушибди. "Ўйиндан ўқ чиқади" деганлари шу бўлса керак.

Ҳақиқатан ҳам кейинги пайтларда қўлбола портлатгич мосламаларидан жароҳат олаётганлар, беҳосдан чиққан гумбурлашдан юраклари хаста бўлаётган беморлар тез-тез касалхоналарга тушмоқдалар. Куёв навкарлар келиннинг уйига ўйин-кулги, карнай-сурнай садолари билан боришлари азалий ажойиб удумларимиздир. Бироқ бундай нохуш гумбир-гумбирларнинг тўйга ҳеч бир алоқаси йўқдир. Зеро, ният қилиб эл-юртни чақириб ўтказаётган тўйимизга асаб бузишу нохушликлар асло аралашмасин. Бундай нохушликлар бўлмаслиги учун ҳар бир тўй қатнашчиси, маҳалла фаоллари, мактаб жамоаси ва оилада болаларга тушунтириш ишлари олиб бориш лозим, токи тўйларимизнинг гавжумлиги ва файзи бузилмасин.

Икромжон РАҲИМОВ, милиция майори.

Акс садо

"ЎЙИНДАН ЎҚ ЧИҚАДИ" МАҚОЛАСИНИ ЎҚИБ

Газетамизнинг шу йил 4 ноябрь сонида чиққан "Ўйиндан ўқ чиқади" мақоласи "Оқшом" муштарийларида катта қизиқиш уйғотди. Уларнинг ҳозирги кунда жуда долзарб бўлган болалар ўртасида турли хил портловчи мосламалар ясашнинг ножўя оқибатлари ҳақида куюниб ёзган мактубларини ўқиган кишини бефарқ олдирмайди. Қуйида ана шу мактублардан баъзиларини эълон қиляпмиз.

ОҚСОҚОЛЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШ КЕРАК

Мен "Тошкент оқшоми" газетасида 4 ноябрь куни босилган "Ўйиндан ўқ чиқади" номли мақолани синчиклаб ўқиб чиқдим. Тўйларимиз ҳақиқатан ҳам гўзал удумларимиздан бири. Илгари куёв ўз жўралари билан карнай-сурнай ва ноғора садолари остида келиннинг хонадонига кириб борарди. Ҳозир эса куёв жўраларнинг автобусларига ғиж-ғиж ёш болалар чиқиб олишяпти. Шовқин-сурон, тўполон, ур-сур авжига чиқяпти. Уларни тартибга чақириш эса ҳеч кимнинг эсига келмайди. Умуман бундай жойларда ёш болаларнинг бўлиши жоизмикин? Автобусдан тушгач, келиннинг уйига кетаётган куёвнинг ўртоқлари қаторидаги тўп-тўп болаларнинг оппоқ деворларга қараб отаётган "лимонка"ларини кўриб ёқа ушлайсиз. Натижада бундай номақбул "мушакбозлик"дан чўчиб юраги хасталарнинг касалхонага тушиш, куйиш ҳоллари юз беряпти... Хуллас, хурсандчилик кунларида юз бераётган бундай нохуш ҳоллар кейинги пайтларда кўпайиб боряпти. Ана шундай қўлбола портлатгичлардан бири Чиғатойнинг Форобий кўчасидаги 2-уйда яшовчи Ниёз ака Акбаровга тегиб, қулоғи лат еди, кийимлари куйиб кетди. Тўйларимиздаги бундай "мушакбозлар"дан карнай-сурнайчилар, санъаткорларнинг ҳам юраклари безиллаб қолган. Айниқса, бундай ножўя одатлар авж олган Чиғатой, Себзор, Чорсу ва шаҳримиздаги бошқа барча маҳаллаларнинг оқсоқоллари бу бебошликнинг олдини олиш учун зарур чораларни тезда кўришлари керак. Умуман, биз, катталар, ҳар бир ота-она ўз фарзандининг ишларидан доимо бохабар бўлсак, тарбияси ёмон болаларга қўшилганда танбеҳ берсак ёмон бўлмасди. Шундай қилсак, тўйларимизнинг илгаригидек батартиб, файзли ўтишини таъминлаган бўламиз.

Абдулла ТОЛИПОВ, меҳнат фахрийси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

Москва. Пушкин номли тасвирий санъат музейида рус савдогарлари Иван Морозов ва Сергей Шукин хотирасига бағишланган кўргазма очилди. "Рургаз" немис компанияси ҳомийлигида ташкил этилган бу кўргазмага француз импрессионистларининг 120 та асари қўйилган бўлиб, улар Москва ва Санкт-Петербург музейларидан танлаб олинган.

СУРАТДА: Пьер Огюст Ренуар мўйқаламига мансуб "Актриса Жанна Самари портрети".

В. Великжанин сурати. (РАТА—ТАСС).

***

Япониянинг Ғарбидаги Кобе шаҳрида сиз суратда кўриб турган кўприк қурилиши тугалланди. Узунлиги 400 метрли бу кўприк 10,5 километрли "Харбор хайвей" йўлининг бир қисми бўлиб, у Кобе шаҳри атрофидаги иккита сунъий оролни ўзаро боғлайди. Қурилиши 1967 йилда бошланган бу иншоотга 94 миллиард йен сарфланган, у икки орол орасидаги қатновни 30 дақиқадан 10 дақиқагача қисқартиради.

(Киото—РАТА—ТАСС сурати).

"02" хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

. 6 ноябрь куни соат 14 дан 20 дақиқа ўтганда Халқлар дўстлиги шоҳкўчасининг "Отчопар" бекати ёнида Ички ишлар бош бошқармасининг жиноят қидирув хизмати ходимлари томонидан тиббиёт автогаражи механиги чўнтагидан 493 сўм пулни ўғирлаган 2-троллейбус депосининг ҳайдовчиси ашёвий далил билан қўлга олинди.

. 7 ноябрь куни тонгги соат 3 дан 15 дақиқа ўтганида Қорақамиш 2/1 даҳасида жойлашган савдо мажмуаси дўқонидаги қўриқлаш сигнализацияси ишлаб марказлаштирилган қўриқлаш нуқтасига хабар берди. Тезкор қўлга олиш гуруҳи ходимларининг зудлик билан амалга оширган чора-тадбирлари натижасида жиноят жойида муқаддам судланган, "Мажид" фирмасининг ишчиси ушланди. Қизиғи шундаки, дўкон ойнасини синдириб ичкарига кирган ўғри ҳали кўз остига мўлжаллаб қўйган буюмларни олишга ҳатто улгурмаган экан.

. Шу куни кундузи берилган хабарда айтилишича, 5 ноябрга ўтар кечаси 6-Қушбеги даҳасида жойлашган "Спорт" дўкони томини тешиб ичкарига кирган номаълум кимсалар 500 сўмлик маҳсулотларни ўғирлаб кетганлар. Жиноят-қидирув бўлими ходимларининг саъй-ҳаракатлари натижасида мазкур жиноятни 18-ҳунар-техника билим юртининг талабаси, 46 ва 100-мактаб ўқувчилари ҳамда ўқиш жойининг тайини йўқ ўсмир амалга оширганлиги аниқланди. Ўғрилар тезда ушланди. Дастлабки тергов пайтида маълум бўлдики, ушбу гуруҳ 2 ноябрга ўтар кечаси ҳам "Юлдуз" тижорат дўконига эшикни бузиб кириб ундан 5500 сўмлик қўлга илингулик нарсаларни гумдон қилишган экан. Ўғрилардан барча ашёвий далиллар олинди.

. 8 ноябрь куни соат 00 дан 30 дақиқа ўтганида 3-автотранспорт корхонаси олдида қўриқлаш бўлими тартиб посбонлари томонидан "Миконд" заводи ҳудудидан 8 та биллур идишни ўғирлаб чиққан шу корхона ишчиси қўлга олинди.

. Шу куни соат 11 да қурилиш-монтаж корхонасининг дурадгори 1-болалар боғчаси ҳовлисида мазкур боғчада энага бўлиб ишловчи хотини билан жанжаллашиб қолган. Натижада жаҳл отига минган эр турмуш ўртоғининг кўкрак ва қорин қисмига пичоқ санчган. Жароҳатнинг оғирлигидан бечора аёл шу ернинг ўзида жон берган. Қотил эр дарҳол ҳибсга олинди. Ҳозир тергов ҳаракатлари кетмоқда.

. 9 ноябрь куни берилган хабарда айтилишича, 28 октябрда номаълум кимса Юнусобод даҳаси 5-мавзеда нафақадор кишини қўрқитиб, боқиб юрган учта қўйини тортиб олган. Жиноят-қидирув бўлими ходимларининг ўз вақтида амалга оширган чора-тадбирлари натижасида ушбу талончиликни пахта саноати корхоналаридан бирининг ҳайдовчиси амалга оширганлиги аниқланди ва у ашёвий далиллар билан қўлга олинди.

. 10 ноябрь куни Фарғона йўли шоҳкўчасида жойлашган завод ҳудудида ҳеч қаерда ишламайдиган йигитча мазкур корхона чилангари билан тортишиб қолган. Орада чиққан жанжал сабабли у чилангарнинг калла суягига оғир жароҳат етказган. Натижада жабрланувчи 2-клиник касалхонасида даво чораларига қарамай ҳаётдан кўз юмган. Ҳозир қотил қўлга олинган, жиноят сабаблари аниқланмоқда.

. 11 ноябрь куни соат 17 дан 20 дақиқа ўтганида Юнусобод даҳасидаги кўп қаватли уйлардан бирининг ёнида номаълум кимса уй бекасининг қулоғидаги зиракларини юлиб олиб қочиб қолган. Патруль-пост хизмати бўлинмасининг милиция ходимлари томонидан тез орада жиноятчи — 51-мактабнинг 11-синф ўқувчиси ушланди. Зираклар эгасига қайтарилди.

. 12 ноябрь куни Чилонзор савдо маркази атрофида ўтказилаётган махсус тадбирлар пайтида қўриқлаш бошқармаси ходимлари томонидан гиёвандлик моддаларини истеъмол қилишда гумон билан ёш йигитча ушланди. Текширув чоғида унинг ёнидан 2 килограмм 113,7 грамм наша гиёвандлик моддаси топилди ва мусодара этилди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот хизмати.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

"ТРАСТБАНК"
Акционерлик Биржа Банки

Давлат ташкилотларни ва тадбиркорларни ҳамкорликка таклиф этади

- БЕПУЛ тарзда ҳисоб-китоб счетларни очиш
- БЕПУЛ тарзда барча бланклар ва техник ҳужжатлар билан таъминлаш
- КОМПЛЕКС тарзда бутун кун давомида банк хизматларни кўрсатиш
- БЕПУЛ тарзда барча хўжалик муаммолари тўғрисида маслаҳатлар

ХОДИМЛАРИМИЗНИНГ ОЧИҚ КЎНГИЛЛИГИ

Ишларингиз баракали бўлсин!

Тошкент, Навоий кўчаси,7-уй, Ўзоптбиржеторг имморати, тел. 413554, 412182, 412260, 412810, факс 412343.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

"МАРКАЗ-14"даги 7 ва 24-уйлардаги абонентларнинг кабель телефон алоқаси таъмирланиши муносабати билан

44-АТС билан 29 НОЯБРГАЧА ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

34/35 АТСларда телефон кабелининг таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

Х. ЭРГАШЕВ, МУСОРГСКИЙ, ТИМИРЯЗЕВ, Б. ОДИЛОВ, ФИРДАВСИЙ, МАТБУОТ, "АВРОРА" кўчаларидаги абонентларда, ТИИИМСХ ётоқхонасида

1 ДЕКАБРГАЧА ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

"АМБЕР ЭНТЕРПРАЙЗЕС" ва "МИРОБОД" ФИРМАЛАРИ

бизнесменларни, пойтахт аҳолиси ва меҳмонларни

1994 йилнинг 25 НОЯБРИДАН 9 ДЕКАБРИГАЧА

бўлиб ўтадиган ПОКИСТОНДА ишлаб чиқарилган халқ истеъмол молларини арзонлаштирилган нархларда сотиш — КУЗГИ ЯРМАРКАСИГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Манзилгоҳимиз: Миробод деҳқон бозори, "Миробод" дўкони, иш вақти — 8.00 дан 18.00 гача.

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

1300 тухумга мўлжалланган тухум инкубатор сотилади. **Т: 66-17-34.**

***

Марказ-6 да 4 хонали кв-ра сотилади. **Т: 34-93-34.**

***

Миробод районида барча қулайликларга эга планли уй, дала ҳовли сотилади. **Т: 91-38-51, 91-49-25, 75-79-37.**

"Ўзбексавдо" Давлат акционерлик уюшмаси жамоаси ва Бошқаруви "Чорсу" универмаги раҳбари Неъматулла Насруллаевич Агзамқуловга отаси

Насрулло АГЗАМҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—1233 •Босмага бериш вақти 11.30. •Босмага берилди. 1 2 3 4 5 6.